

Univerzitet Crne Gore
adresa / address_Cetinjska br. 2
81000 Podgorica, Crna Gora
telefon / phone_00382 20 414 255
fax_00382 20 414 230
mail_rektorat@ucg.ac.me
web_www.ucg.ac.me
University of Montenegro

Broj / Ref 01-4125
Datum / Date 01.10. 2020

POLITIKA ZA OTVORENI PRISTUP ISTRAŽIVAČKOJ INFRASTRUKTURI NA UNIVERZITETU CRNE GORE (UCG)

UVOD

Univerzitet Crne Gore (UCG), kao jedina javna visokoškolska ustanova u Crnoj Gori koja okuplja oko 80% svih studenata u zemlji, je posvećen obrazovanju, istraživanjima i aktivnostima koje doprinose nacionalnom stremljenju ka ekonomiji baziranoj na inovacijama, kroz njegovanje i razmjenu naučnog znanja, i istraživačkih kapaciteta, vještina i infrastrukture baziranih na novim tehnologijama.

Strategija razvoja Univerziteta Crne Gore 2019-2024 (UCG Strategija 2019-2024., jul 2019.) i Statut (2015. i izmjene i dopune iz 2018.) daju okvir i stratešku orijentaciju Univerziteta da postane savremena istraživačka institucija, stvarajući okruženje za otvoren pristup istraživačkim rezultatima i infrastrukturi, kako bi se pojačala vidljivost i uticaj istraživanja na svaki sektor nacionalne ekonomije i regionalnog razvoja. UCG Strategija 2019-2024. definiše pet glavnih razvojnih područja - nastavni proces, nauka i istraživanje, međunarodna saradnja, saradnja sa okruženjem, i organizacija i resursi, apostrofirajući unaprijeđenje nauke i istraživanja kao osnovni preduslov za povećanje konkurentnosti Univerziteta i prosperiteta crnogorskog društva.

Budući razvoj i otvorenost znanja, nauke, istraživanja i infrastrukture na Univerzitetu Crne Gore prati nacionalne ciljeve jačanja visokog obrazovanja, istraživačkog i inovacionog okruženja u zemlji, a koji su istaknuti u raznim nacionalnim strateškim dokumentima kao što je Nacionalna strategija razvoja visokog obrazovanja u Crnoj Gori 2016-2020, Strategija za inkluzivno obrazovanje 2019-2025, Strategija pametne specijalizacije 2019-2024, nacionalno zakonodavstvo o visokom obrazovanju (Zakon o visokom obrazovanju, 2014 i naknadne izmjene zakona u 2015, 2016, 2017, 2018 i 2019), strateški dokumenti Područja evropskog visokog obrazovanja (EHEA) i evropskog istraživačkog područja (ERA), i drugim relevantnim razvojnim nacionalnim¹ i EU politikama.

Značaj istraživanja i inovacija, kao i upotreba novih tehnologija za održivi razvoj, podržana je i unaprijeđena u Crnoj Gori sa dva najnovija nacionalna zakonodavna akta - Zakon o inovacionoj djelatnosti i Zakon o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija, koji su usvojeni u julu 2020. U skladu sa novom strateškom orijentacijom zemlje ka inovacijama i razvoju zasnovanom na naučnim rezultatima, kao i usmjerenosti Univerziteta ka naučnoj izvrsnosti i internacionalizaciji, Politika za otvoreni pristup istraživačkoj infrastrukturi podrazumijeva korišćenje različitih platformi kako bi informacije o otvorenom pristupu istraživačkoj infrastrukturi bile široko dostupne. Na ovaj način se nastoji podstaći efikasna upotreba, razmjena i maksimalna iskorišćenost istraživačke infrastrukture,

¹ Strategija za cjeloživotno preduzetničko učenje 2020-2024, Ministarstvo ekonomije, 2020.; Strategija razvoja mikro, malih i srednjih preduzeća 2018-2022, Ministarstvo ekonomije, 2018.; Strategija naučnoistraživačke djelatnosti 2017-2021, Ministarstvo nauke, 2017.; Program podsticanja inovativnih startupova u Crnoj Gori sa Akcionim planom, Ministarstvo nauke, 2016.; Zakon o inovacionoj djelatnosti Crne Gore (2016); Strategija regionalnog razvoja Crne Gore 2014-2020, Ministarstvo ekonomije, 2014.

intenziviranje korišćenja softvera otvorenog koda radi šire pristupačnosti i jednostavnije nadogradnje, kao i povećanje vidljivosti istraživačkih i nastavnih potencijala.

POGLAVLJE I: OPŠTE ODREDBE I DEFINICIJE

1. Univerzitet Crne Gore (u daljem tekstu UCG) osnovan je 1974. godine i predstavlja najstariju i najveću naučno-istraživačka visokoobrazovnu institucija u Crnoj Gori. Univerzitet danas uključuje 19 fakulteta i tri naučna instituta, sa oko 20.000 studenata.
2. Ova Politika obezbjeđuje okvir o **istraživačkoj infrastrukturi otvorenog pristupa** na Univerzitetu Crne Gore (u daljem tekstu **Istraživačka infrastruktura otvorenog pristupa** ili **OPII**) i podstiče organizacione jedinice, osoblje, studente i spoljne korisnike da koriste OPII sa ciljem da se poboljša dostupnost infrastrukture za kvalitetnija istraživanja, cjeloživotno učenje i nastavnu praksu, studentima, akademskom osoblju, istraživačima, i trećim licima.
3. Ova Politika se primjenjuje na svu **istraživačku infrastrukturu otvorenog pristupa** za istraživanje i razvoj (R&D) i nastavu (u tehničkim, prirodnim, društvenim i humanističkim oblastima) na Univerzitetu Crne Gore, i daje opšte smjernice za uređivanje odnosa između organizacionih jedinica **Univerziteta/univerzitetskih organizacionih jedinica** i primalaca **usluge otvorenog pristupa**.
4. Ova Politika može biti sastavni dio sporazuma o **uslugama otvorenog pristupa** zaključenog između Univerziteta Crne Gore ili njegove organizacione jedinice i **korisnika tih usluga**.
5. Cilj ove Politike je da definiše opseg **istraživačke infrastrukture otvorenog pristupa**, njen status na Univerzitetu Crne Gore, kao i postizanje ciljeva pristupom i korišćenjem **istraživačke infrastrukture otvorenog pristupa Univerziteta Crne Gore**.
6. Navedene definicije se koriste u ovom dokumentu:
 - **Sporazum/Ugovor za odobrenje otvorenog pristupa (usluge)** – sporazum o pružanju usluga otvorenog pristupa zaključen između **korisnika** i Univerziteta Crne Gore (UCG)/UCG organizacione jedinice, u skladu sa ovom Politikom, najvišim aktom UCG - Statutom i posebnim aktima organizacione jedinice UCG-a. U slučajevima kada je Korisnik osoblje/student/organizaciona jedinica Univerziteta, primjenjivaće se odgovarajuća interna komunikacija/neformalni dogovore i/ili zvanični sporazum.
 - **Otvorena nauka** - novi pristup nauci zasnovan na zajedničkom radu i novim modalitetima širenja znanja korišćenjem digitalnih tehnologija i novih kolaborativnih alata;
 - **Istraživačka infrastruktura** (infrastruktura za obavljanje istraživanja, razvoja i nastave) - fizička infrastruktura (naučni instituti, laboratorije, određena istraživačka oprema, itd.), instrumenti, alati i ostali materijalni i virtuelni resursi (zbirke istraživačkog materijala i baze podataka, arhive i biblioteke), komunikacione mreže, računarski centri značajnijih kapaciteta i performansi, ostali IT kapaciteti i slične usluge potrebne za izvođenje savremenih osnovnih i primijenjenih naučnih istraživanja, učenja i nastave;
 - **Resursi** - istraživačka infrastruktura, naučnici i drugi istraživači koji rade sa infrastrukturom, osoblje čiji rad je vezan za datu infrastrukturu i rukuje infrastrukturom, radi, održava i razvija, kao i vrijeme korišćenja infrastrukture;
 - **Principi otvorenog pristupa** - uslovi pod kojima UCG obezbjeđuje pristup svojoj istraživačkoj infrastrukturi za upotrebu od strane različitih grupa korisnika unutar i izvan institucije;
 - **Usluge otvorenog pristupa** - usluge koje je odobrio ovlašćeni pravni zastupnik Univerziteta Crne Gore (UCG)/UCG organizacionih jedinica, i koje su javno dostupne putem internet stranice Univerziteta Crne Gore (UCG) i/ili UCG organizacionih jedinica;

- **Vrijeme upotrebe istraživačke infrastrukture** - ukupno vrijeme rada/upotrebe istraživačke infrastrukture.
- **Operativno vrijeme otvorenog pristupa** - je vrijeme otvorenog pristupa i/ili dostupnost istraživačke infrastrukture internim i/ili spoljnim korisnicima za bez ili sa nadoknadom.
- **Tehničko vrijeme** - vremenski period u kojem se istraživačka infrastruktura tehnički održava i korisnici ne mogu da koriste istraživačku infrastrukturu.
- **Vrijeme nedostupnosti** - vremenski period tokom kojeg istraživačka infrastruktura ne može da se koristi. Ovo vrijeme se opredjeljuje za održavanje i popravke.
- **Eksperimentalno vrijeme** - vremenski period u kojem se istraživačka infrastruktura može koristiti za obavljanje naučnoistraživačkih i razvojnih aktivnosti.
- **Korisnik** - fizičko ili pravno lice koje koristi ponuđene usluge istraživačke infrastrukture ili mu je odobren pristup ovoj istraživačkoj infrastrukturi za obavljanje istraživanja, učenja i nastave.

POGLAVLJE II: UPRAVLJANJE ISTRAŽIVAČKOM INFRASTRUKTUROM

7. **Korišćenje i dostupnost OPII** na Univerzitetu ili njegovoj organizacionoj jedinici je odluka **ovlašćenog lica Univerziteta Crne Gore/UCG organizacione jedinice (rektora/dekana/direktora)**. Upotreba OPII - opreme/prostora (laboratorija) i/ili objavljivanje dozvolice, organizovati i/ili odrediti rukovodilac organizacione jedinice, što će se objaviti unutar institucije i prema spoljnim korisnicima.
8. **Upravljanje i nadzor** nad navedenom **istraživačkom infrastrukturom** uspostavlja pravni zastupnik **Univerziteta Crne Gore/UCG organizacione jedinice**.
9. **Odgovornosti** za poštovanje i sprovođenje ove Politike delegira pravni zastupnik/rukovodilac Univerziteta Crne Gore (UCG)/UCG organizacione jedinice **na odgovorno osoblje, u skladu sa upravljačkom strukturom institucije/organizacione jedinice**.
10. **Postojeći i/ili novi pravni status istraživačke infrastrukture i upravljanje** – operativni sistem infrastrukture, procedure i postupak donošenja odluka, kao i **finansijska održivost** praćena pravilima koja će regulisati pristup resursima, posebno definiše svaka organizaciona jedinica UCG-a, u skladu sa najvišim aktom Univerziteta Crne Gore (Statutom) i planom upravljanja organizacionom jedinicom za dati vremenski period.
11. **Ovlašćeno lice Univerziteta Crne Gore i organizacionih jedinica UCG (dekani/direktori)**, preko delegiranog odgovornog lica (npr. prorektori/prodekani), **nadgledaće poštovanje primjene** ove Politike.
 - a. Svi korisnici moraju slijediti principe ove Politike kako bi maksimalno poboljšali tačnost, pravovremenost i kvalitet podataka prikupljenih i evidentiranih, analiziranih i prijavljenih.
 - b. Svi korisnici moraju poštovati prava na rezultate korišćenja OPII, kako je utvrđeno ovom Politikom, Statutom UCG-a i politikom otvorenog pristupa određene organizacione jedinice.
 - c. Gdje god je to potrebno, troškovi otvorenog pristupa i upotrebe istraživačke infrastrukture uključuje se u aktivnosti/projekte/grantove finansiranih iz eksternih fondova.

POGLAVLJE III: KORISNICI ISTRAŽIVAČKE INFRASTRUKTURE

12. **Usluge istraživanja, nastave i učenja** pružaju se **internim i spoljnim korisnicima** kako je definisano ovom Politikom, pod uslovima koji su posebno definisani od strane organizacione jedinice UCG-a.
13. **Interni korisnici** su akademsko i neakademsko osoblje i studenti Univerziteta Crne Gore.

14. **Spoljni korisnici** su nacionalni i/ili međunarodni partneri koji su obično institucije koje finansiraju aktivnosti/projekte, istraživački instituti, akademske i obrazovne institucije (škole), fondacije ili druge istraživački orijentisane organizacije iz javnog ili privatnog sektora, organizacije civilnog društva (OCD)/nevladine organizacije (NVO), preduzeća i pojedinci kojima su potrebni istraživački podaci.
15. **Državne institucije** (ministarstva, agencije ili druga tijela) smatraju se **spoljnim korisnicima**, na osnovu već definisanih odnosa u najvišem aktu Univerziteta Crne Gore (Statut) i politikama (Strategija Univerziteta Crne Gore) i na posebno potpisanim sporazumima/ugovorima o partnerstvu.
16. Interni **korisnik**, koji želi da koristi ili ima pravo da **koristi istraživačku infrastrukturu za potrebe istraživanja i/ili cjeloživotnog učenja**, podnosi zahtjev za korišćenje potrebne opreme u skladu sa posebno definisanim postupkom ili procedurom organizacione jedinice UCG-a (putem e-maila ili sa formalnim zahtjevom odgovornoj osobi).
17. Spoljni **korisnik**, koji želi da koristi ili traži da ima pravo da koristi **istraživačku infrastrukturu za potrebe istraživanja, nastave i/ili cjeloživotnog učenja**, podnosi zahtjev za korišćenje potrebne opreme putem e-maila ili uz formalni zahtjev Univerzitetu Crne Gore/UCG organizacionoj jedinici/ili osoblju UCG-a. Zahtjev se obrađuje u skladu sa strukturom upravljanja na Univerzitetu Crne Gore/UCG organizacione jedinice i posebno definisanom procedurom te organizacione jedinice UCG.
18. **Sporazum/ugovor o korišćenju istraživačke infrastrukture** zaključuje se **u pisanoj formi**. Pregovori o sporazumu mogu se voditi elektronskim putem (e-mail), dok njegova pravna validnost se zasniva potpisivanju originalne dokumentacije.

POGLAVLJE IV: PRISTUP ISTRAŽIVAČKOJ INFRASTRUKTURI

19. **Istraživačka infrastruktura** je dostupna **korisnicima** u skladu sa principima najvišeg akta Univerziteta Crne Gore (**Statut**) i politikama (**Strategija Univerziteta Crne Gore**), kao i **posebno potpisanim sporazumima/ugovorima o partnerstvu sa spoljnim korisnicima/trećim licima**, poštujući princip operativnog vremena otvorenog pristupa.
20. **Rukovodilac/ovlašćeno lice Univerziteta Crne Gore/ UCG organizacione jedinice** i/ili delegirano odgovorno osoblje, u skladu sa upravljačkom strukturom institucije/organizacione jedinice odobrava **upotrebu istraživačke infrastrukture** i/ili operativno vrijeme otvorenog pristupa/raspored različitih tipova istraživačke infrastrukture (npr. računarske sale, istraživačka oprema, laboratorije, itd.).
21. **Operativno vrijeme otvorenog pristupa** istraživačkoj infrastrukturi posebno će definisati svaka organizaciona jedinica UCG-a, u skladu sa najvišim aktom UCG-a (Statut) i planom rada i upravljanja organizacione jedinice, obezbjeđujući radno vrijeme **istraživačke infrastrukture unutrašnjim i spoljnim korisnicima**, ukoliko je primjenljivo i korisno.
22. **Usluge istraživačke infrastrukture** pružaju **korisnicima** kao prioritet, u slučaju:
 - a. da potražnja nadmaši kapacitete resursa - istraživačke infrastrukture;
 - b. da su spoljni korisnici startup kompanije koje su osnovali sadašnji ili bivši studenti UCG-a;
 - c. da su mala i srednja preduzeća koja su potpisala ciljane dugoročne sporazume o saradnji, kao i novoosnovana mala i srednja preduzeća (tokom poslednjih 12 mjeseci prije datuma podnošenja zahtjeva za korišćenje OPII) koja obavljaju istraživačke i razvojne aktivnosti.

- d. u ekstremnim/vanrednim uslovima (npr. ekstremni prirodni/zdravstveni i/ili bezbjedonosni uslovi) se stavlja na raspolaganje državnim institucijama kojima je potrebna istraživačka infrastruktura UCG-a kako bi se zadovoljile potražnja i zahtjevi.
23. Usluge **istraživačke infrastrukture** koje se pružaju pod povlašćenim uslovima, **ne smiju kršiti nacionalne zakonske odredbe** o državnoj pomoći i pravila za korišćenje javnih sredstava iz različitih izvora.

POGLAVLJE V: FORMIRANJE CIJENA ZA USLUGE ISTRAŽIVAČKE INFRASTRUKTURE

24. Cijene usluga **istraživačke infrastrukture** posebno definiše svaka organizaciona jedinica UCG-a, u skladu sa najvišim aktom UCG (Statutom) i njegovim principima pozitivnog upravljanja, i operativnim planom rada i upravljanja organizacionom jedinicom. Cijene se određuju na osnovu tržišne vrijednosti usluga i/ili na osnovu principa nadoknade troškova korišćenja istraživačke infrastrukture ili na način koji obezbjeđuje da se ne remeti tržište.
25. Cijena usluga **istraživačke infrastrukture** određuje se prema tipu korisnika interni - spoljni korisnik/komercijalni - nekomercijalni, procjenjujući trajanje rada opreme i ljudskih resursa, potrošnog materijala i drugog materijala potrebnog za rad i druge moguće troškove.
26. Određivanje **cijene (P)** komercijalne upotrebe **istraživačke infrastrukture (II)** može se bazirati na sledećim **principima/modelu** i sledećoj formuli, ne isključujući druge modele:

$$P \text{ (spoljni k.)} = UTE + MAT + CHR + IOC + SFC + SFC + INT + VAT.$$

Direktni operativni troškovi uključuju:

UTE (troškovi komunalija) – prosječni mjesečni troškovi zakupa površine prostora koji koriste oprema, struja, grijanje i voda (Euro/h);

MAT (materijalni troškovi) za obavljanje istraživanja i potrošni materijal - određuje se pojedinačno za svaku uslugu/opremu. Preporučena vrijednost - 20% od iznosa komunalnih troškova;

CHR (troškovi ljudskih resursa) – satnica uslužnog osoblja za potrebe rukovanja opremom (Euro/h) u skladu sa politikom/nalogom organizacione jedinice UCG/UCG-a;

IOC (indirektni operativni troškovi) – koji se sastoje od odbitka za amortizaciju - 10% komunalnih troškova i troškova potrošnog materijala;

SFC (troškovi prodaje i promocije) – do 15% cijene usluga ili radova;

SAF (naknada za administrativne usluge-radove) – administrativne takse u različitim iznosima, u zavisnosti od grupe OPII korisnika kojima se pružaju usluge - internih ili spoljnih korisnika. Minimalna naknada za administraciju usluge - do 10%;

INT (porez na dohodak za pružanje usluga na Univerzitetu) – do 15 % poreza na dohodak od cijene pružanja usluga;

VAT (porez-PDV) – 21 % od cijene usluga ili radova, kako je regulisano nacionalnom poreskom politikom.

27. Nakon što primi prijavu spoljnog **korisnika** i odluku o odobravanju pristupa od strane rukovodioca/ovlašćenog lica Univerziteta Crne Gore/UCG organizacione jedinice, delegirano odgovorno lice/menadžer za **istraživačku infrastrukturu** priprema komercijalnu ponudu pružanja usluga.

28. Delegirano odgovorno lice/menadžer ili rukovodilac/ovlašćeno lice Univerziteta Crne Gore/ UCG organizacione jedinice za **istraživačku infrastrukturu** upotrijebiće najkraću proceduru i komunikaciju kako bi procesuirao i obradio prijavu **internog korisnika** i zahtjev za korišćenje i/ili rezervisanje za rad istraživačke infrastrukture, ako su ispunjene sledeće odredbe:
- zahtjev je u skladu sa principima najvišeg akta Univerziteta Crne Gore (Statut), ove Politike, plana rada i upravljanja organizacione jedinice UCG-a i njenog akta kojim se definiše korišćenje istraživačke infrastrukture;
 - interni **korisnik** je obučen i ima dozvolu za korišćenje rezervisane opreme;
 - interna **upotreba** istraživačke infrastrukture unapređuje naučne aktivnosti, poboljšava transparentnost, obezbeđuje kvalitet naučnog rada, povećava transfer naučnih aktivnosti i inovacije u poslovanju i društvu zasnovane na naučnim rezultatima.
29. Cijene usluga **istraživačke infrastrukture** objavljuju se javno i mogu se prilagoditi određenoj usluzi koja je tražena ili potrebna. Cijene se revidiraju, uzimajući u obzir promjene ekonomskih uslova, troškove održavanja, administracije i druge troškove povezane sa aktivnostima **istraživačke infrastrukture**.

POGLAVLJE VI: KORIŠĆENJE SREDSTAVA DOBIJENIH ZA PRUŽANJE USLUGA KORIŠĆENJA ISTRAŽIVAČKE INFRASTRUKTURE

30. **Prihod** dobijen pružanjem usluga korišćenja **istraživačke infrastrukture** mora se koristiti za održavanje, unapređenje i obnavljanje **istraživačke infrastrukture i/ili rada, nastavu i uslove studiranja UCG/UCG organizacione jedinice**, i u skladu sa važećim propisima Univerziteta Crne Gore².
31. **Obračun** i knjigovodstvo sredstava je u **nadležnosti organizacione jedinice UCG/UCG-a**, kojoj pripada istraživačka infrastruktura i/ili se nalazi.
32. **Prezentacija i promocija** opreme i usluga **istraživačke infrastrukture** na izložbama, događajima, konferencijama, kompanijama, na nacionalnom i međunarodnom nivou, uključujući pripremu distribuiranog materijala, u **nadležnosti su UCG/UCG organizacione jedinice kojoj pripada i dio plana upravljanja i/ili pripada implementaciji određenog projekta**.
33. Porez na dodatu vrijednost (PDV) je državni porez, izračunat kao fiksni dio cijene pruženih usluga, koji se prenosi/uplaćuje poreskim organima.

POGLAVLJE VII: OBAVEZE VEZANE ZA POVJERLJIVOST I ZAŠTITU INTELEKTUALNE SVOJINE

34. **Rukovodilac/ovlašćeno lice Univerziteta Crne Gore/ UCG organizacione jedinice** i/ili delegirano odgovorno osoblje/menadžer za **istraživačku infrastrukturu** mora obezbijediti povjerljivost rezultata svakog naučnog istraživanja i/ili eksperimenta izvedenog uz upotrebu istraživačke infrastrukture i/ili usluge. Izuzeci se mogu odrediti pismenim sporazumom/ugovorom između rukovodioca **istraživačke infrastrukture** i internog i/ili spoljnog **korisnika**.
35. Vlasništvo i upravljanje intelektualnom svojinom koja je stvorena na **UCG/UCG organizacionoj jedinici** i obaveze povjerljivosti regulisane su nacionalnom politikom o intelektualnoj svojini i zakonskom regulativom koja reguliše ovu oblast.

² Pravilnik o načinu korišćenja sredstava i ostalim primanjima zaposlenih na projektima, na poslovima sa tržišta i u okviru oblika nastave (2019).

36. U slučaju istraživanja koje sprovode interni/spoljni **korisnici**, sva prava intelektualne svojine koju je interni/spoljni **korisnik** kreirao u **operativnom vremenu otvorenog pristupa** biće intelektualno vlasništvo korisnika i organizacione jedinice UCG/UCG-a, osim ako je drugačije određeno.
37. U slučaju istraživanja koje su spoljni korisnici izvršili u okviru **komercijalnih usluga istraživačke infrastrukture**, sva pitanja o intelektualnoj svojini biće navedena u sporazumu/posebnom ugovoru potpisanom za dati pristup/uslugu.
38. U slučaju istraživanja koje su izvršili interni **korisnici**, potreban je dogovor oko pitanja njihovog **otvorenog pristupa**, poštujući principe "otvorene nauke".
39. **UCG/UCG organizaciona jedinica** zadržava pravo da **ukloni i ograniči upotrebu i pristup istraživačkoj infrastrukturi**, ukoliko njeno korišćenje nije u skladu sa politikama institucije.
40. Sve **povjerljive informacije** koje se odnose na rezultirajuće informacije i/ili metapodatke nastale upotrebom **istraživačke infrastrukture** biće podložne odgovarajućim nivoima ograničenog pristupa, u skladu sa nacionalnom regulativom i međunarodnom praksom (npr. gdje II finansiraju EU ili drugi međunarodni donatori/mehanizmi).

POGLAVLJE VIII: RJEŠAVANJE SPOROVA

41. **UCG/UCG organizaciona jedinica** može zatražiti od spoljnog **korisnika** da uplati iznos jednak dijelu naknade za obezbjeđenje prije početka korišćenja **istraživačke infrastrukture**, naznačene i zasnovane na sporazumu/posebnom ugovoru potpisanom za konkretan pristup/uslugu korišćenja istraživačke infrastrukture.
42. Ako je istraživačka infrastruktura ili jedan od njenih elemenata oštećen ili uništen, **UCG/UCG organizaciona jedinica** ima pravo da zahtijeva naknadu za datu štetu ili da je odbije od kolaterala i na osnovu sporazuma/posebnog ugovora potpisanog za pristup/uslugu istraživačkoj infrastrukturi.
43. Kada **korisnik** završi sa korišćenjem **istraživačke infrastrukture** bez oštećenja ili uništavanja istraživačke infrastrukture, **UCG/UCG organizaciona jedinica** uplaćuje iznos iz tačke 41 na ime naknade ili ga vraća **korisniku**.
44. U slučaju sporova u vezi sa korišćenjem ili pružanjem usluga resursa **istraživačke infrastrukture**, kršenje zaštite intelektualne svojine ili drugog osnova koji se direktno odnosi na istraživačku infrastrukturu, zainteresovana lica mogu podnijeti pismeni zahtjev ili žalbu **rukovodiocu/ovlašćenom licu Univerziteta Crne Gore/UCG organizacione jedinice** i/ili delegiranom odgovornom osoblju/menadžeru odgovornom za **istraživačku infrastrukturu**. Pitanje rješavanja sporova je predmet sporazuma/ugovora između UCG organizacione jedinice i trećeg lica.
45. Nakon prijema pismene tužbe ili žalbe, **rukovodilac/ovlašćeno lice UCG/UCG organizacione jedinice** i/ili delegirano odgovorno osoblje/rukovodilac za **istraživačku infrastrukturu**, dodjeljuje na razmatranje nadležnim sektorima ili posebno formiranim tijelima, i u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom i regulativom za mirno rješavanje sporova.
46. U slučaju da spor nije riješen drugačije, **korisnik** može zaštititi svoja prava kod **nadležnog suda u Podgorici, Crna Gora**.
47. Potpisani **Sporazum/Ugovor o pružanju usluga otvorenog pristupa** izmijenice se na isti način na koji je zaključen i odobren od strane **rukovodioca/ovlašćenog lica Univerziteta Crne Gore/UCG organizacione jedinice**. Svi sporazumi o izmjenama i dopunama Sporazuma/Ugovora čine sastavni dio potpisanog Sporazuma/Ugovora. Sporazum/Ugovor se može **raskinuti** uz obostranu pismenu saglasnost ugovornih strana, ili jednostrano od strane UCG/UCG organizacione jedinice i/ili od strane korisnika:

POGLAVLJE IX: ZAVRŠNE ODREDBE

48. Ova **Politika** se mijenja ili ukida po nalogu **ovlašćenog lica Univerziteta Crne Gore (UCG) - rektora**.
49. Ova **Politika** će se revidirati najmanje **svake dvije godine** ili prema potrebi, kako bi se dokument uskladio sa promjenama u relevantnom zakonodavstvu ili nacionalnim politikama. Osoblje/studenti UCG-a biće obaviješteni o revidiranom dokumentu putem kolegijuma, sastanaka tima i internim komunikacionim kanalima Univerziteta-intraneta.

Podgorica, 1. oktobar, 2020.

REKTOR

Prof. dr Danilo NIKOLIĆ

Ova Politika je pripremljena uz tehničku podršku Savjeta za regionalnu saradnju (RCC), u okviru programa "Otvoreni pristup istraživačkoj infrastrukturi na zapadnom Balkanu", u periodu jun-oktobar 2020. godine